

Верховна Рада України продовжила до 30 серпня 2025 року термін добровільного повернення на службу військовослужбовців, які здійснили самовільне залишення військової частини або місця служби чи вчинили дезертирство.

АЛГОРИТМ ПОВЕРНЕННЯ

(далі – Алгоритм)

військовослужбовців, які здійснили самовільне залишення військової частини або місця служби (далі – СЗЧ) чи вчинили дезертирство

Військовослужбовець, який бажає повернутись на військову службу прибуває до військової частини, за останнім місцем служби.

Альтернатива - прибуває до територіального підрозділу ДБР, зонального відділу ВСП у ЗСУ, однієї з 17 військових частин, визначених МОУ, 15 рот резерву НГУ або до 29 військових частин ДПСУ (тільки для військовослужбовців прикордонної служби).

Після прибуття військовослужбовець подає рапорт про його поновлення на військовій службі та з часу подання даного рапорту діє визначений Алгоритм, що регламентує всі етапи повернення – від оформлення відповідних документів до відновлення визначених виплат.

Як альтернатива - подання рапорту через електронний застосунок «Армія +»

I. Якщо військовослужбовець з'явився самостійно до військової частини, у т.ч. БРЕЗ (які вчинили СЗЧ до 10.05.2025 та військова служба призупинена):

Військовослужбовцю не повідомлено про підозру та внесені стосовно нього внесені відомості до ЄРДР:

1. Командир військової частини (до якої прибув військовослужбовець) разом з представниками правоохоронних органів протягом доби встановлює наявність кримінального провадження відносно такого військовослужбовця та відомості щодо органу досудового розслідування (далі – ОДР), у провадженні якого воно перебуває;

2. Далі, упродовж 72 годин, командир вживає заходи до поновлення такого військовослужбовця на військовій службі (зокрема, виступає з військової частини, звідки військовослужбовець вчинив СЗЧ наказ про призупинення військової служби, а також атестати військовослужбовця), виносить відповідний наказ (по стройовій частині) та повідомляє про це ОДР з одночасним наданням наказу (його витягу) про поновлення на військовій службі;

3. ОДР, долучає наказ про поновлення військовослужбовця на військовій службі до матеріалів кримінального провадження.

II. Якщо військовослужбовець з'явився самостійно до військової частини, у т.ч. БРЕЗ (які вчинили СЗЧ після 10.05.2025 та військова служба НЕ призупинена).

У такому разі наявність або відсутність кримінального провадження **НЕ ВПЛИВАЄ** на можливість повернення військовослужбовця до військової частини.

У цьому випадку діє *Тимчасовий алгоритм посадових осіб стосовно прийому військовослужбовців, які повернулись для проходження військової служби до Збройних сил України* затверджений Окремим дорученням Головнокомандувача ЗС України №142249-С-2-2024 від 07.08.2025, відповідно до якого:

1. **Командир батальйону резерву не пізніше трьох діб з дня прибуття військовослужбовця, який СЗЧ, до батальйону резерву:**

- включає такого військовослужбовця до списку тимчасово прибулого особового складу;
- з'ясовує у ВСП про наявність/відсутність ЄРДР стосовно такого військовослужбовця;
- повідомляє командира військової частини з якої вчинено СЗЧ про його прибуття до батальйону резерву.

2. **Командир військової частини, в якій проходить військову службу військовослужбовець, в день отримання повідомлення про прибуття військовослужбовця до батальйону резерву, з дня його повернення до батальйону резерву:**

- поновлює такого військовослужбовця на всіх видах забезпечення, крім котлового;
- направляє посвідчення про відрядження встановленого зразка та продовольчий атестат до батальйону резерву;

- здійснює доповідь про повернення такого військовослужбовця;
- направляє облікові дані відносно такого військовослужбовця для підготовки Плану переміщення військовослужбовців на посади, до військової частини, зазначеної у повідомленні командира батальйону резерву;
- з дня отримання витягу із наказу або повідомлення про прийняття кадрових рішень відносно такого військовослужбовця готує документи та направляє їх до відповідної військової частини.

3. Командир військової частини, до якої прибуває такий військовослужбовець у службове відрядження, протягом доби:

- включає військовослужбовця до списку тимчасово прибулого особового складу та зараховує на продовольче забезпечення;
- після отримання облікових даних від військової частини, в якій проходить військову службу військовослужбовець, готує проект Плану переміщення відповідної номенклатури посад та направляє його до відповідного органу військового управління для прийняття кадрового рішення;

4. Служба персоналу відповідного органу військового управління **протягом доби** з моменту отримання проекту Плану переміщення готує проект наказу про призначення військовослужбовця на відповідну посаду.

Після видання наказу служба персоналу негайно надсилає витяг із такого наказу та/або повідомлення про прийняте кадрове рішення до військових частин встановленим порядком.

III. Якщо військовослужбовця (відносно якого розпочато кримінальне провадження за фактом СЗЧ, вчиненого до 10.05.2025 або дезертирства) виявили представники правоохоронних органів, відповідно до наданих останнім повноважень

1. Представники правоохоронного органу роз'яснюють військовослужбовцю положення ухваленого Закону, про можливість продовжити проходження військової служби та доводять до відома перелік 17 військових частин, визначених Міністерством оборони України та 15 рот резерву Національної гвардії України та 29 військових частин Державної прикордонної служби України (тільки для військовослужбовців прикордонної служби);

2. Сприяють йому за необхідності у прибутті до відповідної військової частини, написанні рапорту про продовження проходження військової служби, тощо.

Далі діє процедура, передбачена розділом I.

Якщо військовослужбовцю повідомлено про підозру (вчинення СЗЧ вперше, незалежно від дати його вчинення), можливе застосування звільнення від кримінальної відповідальності в порядку ч. 5 ст. 401 КК України:

1. Військовослужбовець звертається до слідчого, прокурора, суду із клопотанням про намір повернутися;

2. ОДР разом з органами прокуратури вживають заходи на отримання письмової згоди від командира (начальника) військової частини (установи) або БРЕЗ на продовження проходження такою особою військової служби;

3. Після отримання письмової згоди командира (начальника) військової частини (установи) або БРЕЗ, ОДР разом з органами прокуратури проводять необхідні слідчі та процесуальні дії та готують клопотання про звільнення такого військовослужбовця від кримінальної відповідальності в порядку ч. 5 ст. 401 Кримінального кодексу України;

4. Прокурор передає до суду клопотання про звільнення військовослужбовця від кримінальної відповідальності та забезпечує його розгляд в межах компетенції;

5. Командир разом з ОДР забезпечують участь військовослужбовця у судових засіданнях.

IV. При повторному вчиненні військовослужбовцем СЗЧ або якщо він не бажає продовжувати військову службу.

1. Досудове розслідування відносно військовослужбовця здійснюється у загальному порядку, обирається запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.